

میثاق حقوق کودک در اسلام

کشورهای عضو این میثاق با اعتقاد به این که ارزش‌ها و اصول اخلاقی، الگوهای رفتاری جامعه مسلمان را تشکیل می‌دهد، به طریقی که امنیت، ثبات، توسعه و پیشرفت جامعه را در قالب محیط خانواده به عنوان رکن اصلی اجتماع تحقق بخشد؛ در روند تلاش‌های اسلامی در رابطه با دوران کودکی که در تدوین کنوانسیون حقوق کودک سازمان ملل متحد در سال ۱۹۸۹ مساعدت نمود؛ با آگاهی از اهداف سازمان کنفرانس اسلامی که در منشور آن و قطعنامه‌های مصوب کنفرانس‌های سران و وزراء و کنوانسیون‌های بین‌المللی امضاء شده توسط دولت‌های عضو آن مندرج است؛ با تصریح اصول مندرج در بیانیه داکا در خصوص حقوق بشر در اسلام مصوب چهاردهمین نشست وزرای خارجه کنفرانس اسلامی در دسامبر ۱۹۸۳ و بیانیه قاهره در خصوص حقوق بشر در اسلام مصوب چهاردهمین نشست وزرای خارجه کنفرانس اسلامی و به موجب قطعنامه C- و بیانیه حقوق و مراقبت از کودک در اسلام مصوب هفتمین کنفرانس سران اسلامی به موجب قطعنامه شماره P- 19/49 (1990) شماره 7/16 (1994)

با تأیید نقش تمدنی و تاریخی امت اسلامی و در جهت مساعدت در تلاش‌های بین‌المللی در زمینه حقوق بشر؛ با اعتقاد به اینکه حقوق اسلامی و آزادی‌های عمومی در بخش جدایی‌ناپذیر اسلام هستند که هیچکس حق ویژه‌ای جهت مختل ساختن، نقض و یا نادیده انگاشتن آنها را ندارد؛

با آگاهی از مسئولیت عظیم در قبال کودک به ویژه به عنوان پرچمدار و آینده‌ساز امت؛ جهت پیگیری گسترش عملکرد اسلامی در بخش کودک برای وفق دادن چارچوب‌ها و سازوکارها جهت رویارویی با تغییرات و دگرگونی‌های همواره شتابان و انعکاس آنها بر روی آن بخش؛ با تصدیق اینکه اولین راهکار اقدام جدی، اتخاذ یک بینش هوشیارانه نسبت به چالش‌های انباشته شده و چالش‌های مورد انتظار در مقابل امت، به ویژه آثار مخرب دگرگونی‌های اجتماعی و اقتصادی، نقش کم‌رنگ خانواده، تضعیف احساس تعلق، فروریختن قیود خانوادگی، تضعیف آرمان‌ها و ارزش‌ها، نقصان خدمات آموزشی و بهداشتی، رشد نرخ بیسوادی و نیز اثرات پیشرفت شتابان در علوم و رشته‌های دانش و انقلاب اطلاعات و به علاوه ندامت الگوهای فرهنگی منسوخ شده و منفی است؛

با توجه به اینکه کودکان، به عنوان جزئی از بخش آسیب‌پذیر جامعه، بار عمده رنج ناشی از بلایای طبیعی و ساخته دست انسان که منجر به پی‌آمدهای غم‌انگیز همچون بی‌سرپرستی، آوارگی، بهره‌کشی از کودکان در ارتش یا کار سخت، پرخطر و غیرقانونی می‌شود را به دوش می‌کشند و همچنین با توجه به رنج کودکان پناهنده و کودکانی که تحت سیطره اشغال یا مرارت یا آوارگی ناشی از منازعات مسلحانه و قحطی بسر می‌برند و بدین سان موجبات گسترش خشونت در میان کودکان و افزایش تعداد کودکان معلول جسمی، روحی و اجتماعی را فراهم می‌سازد؛

با اعتقاد به اینکه این وضعیت وجود جایگاهی را که تعهد به حقوق کودک را بنا نهاده و عزم ادامه کوشش‌ها جهت به جریان انداختن این حقوق و چیره شدن بر موانع موجود بر سر راه امت را مسجل می‌کند، ایجاب می‌نماید؛ با اطمینان از اینکه امت دارای منابع و امکانات کافی جهت تضمین غلبه بر موانع پیش‌روی خود، بهره‌گیری از مذهب متعالی و ارزش‌های اجتماعی به همراه خانواده برخوردار از بهترین جایگاه بر پایه مهر و رحمت و همچنین منابع مادی و انسانی است که به آن فرصتی واقعی جهت توسعه پایدار و همه جانبه ارائه می‌نماید؛

با اذعان به این که حقوق کودک در چارچوب محیط خانوادگی که با ارزش‌های حاکم، عشق و تفاهم اداره می‌شود رشد می‌یابد، به گونه‌ای که وی را بدون تبعیض قادر به اعمال حقوق خود نماید؛

با حمایت از پروژه‌ها، برنامه‌ها و طرح‌های مربوط به بهبود وضعیت دوران کودکی در جهان اسلام، شامل گسترش نظام‌ها یا قوانین ملی تضمین‌کننده اعمال تمامی حقوق کودک از سوی وی؛ با توجه به اینکه میثاق حاضر، حقوق کودک در مقررات شریعت اسلامی را تصریح می‌نماید، با در نظر گرفتن قوانین داخلی کشورهای و حقوق کودکان جوامع غیر مسلمان و اقلیت‌ها، با تأکید بر اینکه کودک مسلمان و غیر مسلمان در حقوق بشر سهیم می‌باشند؛ به شرح ذیل توافق نموده‌اند

ماده ۱: تعریف کودک

از نظر میثاق حاضر، منظور از کودک هر انسانی است که براساس قانون قابل اعمال در مورد وی، به سن بلوغ نرسیده باشد

ماده ۲: اهداف

این میثاق تحقق اهداف ذیل را پیگیری می‌نماید

- توجه به خانواده، تقویت توانایی‌ها و گسترش حمایت لازم از آن جهت جلوگیری از زوال شرایط اقتصادی، اجتماعی یا بهداشتی آن و توانمند سازی زوجین جهت حصول اطمینان از ایفای نقش ایشان در ارتقاء جسمی، روحی و رفتاری کودکان
- تضمین یک دوران کودکی ایمن و متوازن و تضمین رشد نسل‌های کودکان مسلمان که معتقد به خالق خود، پیوسته به ایمان خویش، وفادار به کشورشان و متعهد به اصول حق و نیکی در اندیشه‌ها و اعمال و حس تعلق به تمدن اسلامی هستند
- تعمیر و تعمیق دلبستگی در مراحل طفولیت و نوجوانی و تدارک مراقبت کامل برای ایشان به گونه‌ای که نسل‌هایی شایسته برای جامعه پرورش یابند
- تأمین دسترسی رایگان و اجباری به آموزش ابتدایی و متوسطه برای تمامی کودکان، بدون توجه به جنسیت، رنگ، ملیت، مذهب، تولد یا هر ملاحظه دیگر جهت توسعه آموزش از طریق ارتقاء دوره تحصیلی مدارس، آموزش معلمین و تدارک فرصت‌های آموزش حرفه‌ای
- فراهم نمودن فرصت‌هایی برای کودک جهت کشف استعدادها و شناخت اهمیت و جایگاه خود در جامعه از طریق خانواده و مؤسسات وابسته و تشویق کودکان به مشارکت در حیات فرهنگی جامعه
- تأمین مراقبت لازم برای کودکان دارای نیازهای خاص و کودکانی که در شرایط دشوار به سر می‌برند و نیز رسیدگی به عللی که منجر به بروز چنین شرایطی می‌شود
- تأمین تمامی حمایت‌ها و مساعدت‌های ممکن برای کودکان مسلمان در تمامی اقصی نقاط جهان با هماهنگی دولت‌ها یا از طریق سازوکارهای بین‌المللی

ماده ۳: اصولیه منظور دستیابی به اهداف مندرج در ماده دو، رعایت موارد ذیل ضروری است

- احترام به مقررات شریعت اسلامی و مراعات قوانین داخلی کشورهای عضو
- احترام به اصول و اهداف سازمان کنفرانس اسلامی
- اولویت وافر قائل شدن برای حقوق، منافع و حمایت و رشد و نمو کودکان
- تضمین برابری تمامی کودکان از جهت مراقبت، حقوق و وظایف
- عدم مداخله در امور داخلی هیچ یک از کشورها
- حفظ ثبات تمدنی و فرهنگی امت اسلامی

ماده ۴: تعهدات کشورها

کشورهای عضو این میثاق موارد ذیل را رعایت خواهند نمود

۱. احترام به حقوقی که در این میثاق تصریح شده و اتخاذ تدابیر لازم جهت تقویت آن براساس مقررات داخلی
  ۲. احترام به وظایف و مسئولیت‌های والدین، سرپرستان قانونی یا دیگر اشخاصی که براساس مقررات داخلی موجود قانوناً مسئول کودک هستند، به گونه‌ای که منافع کودک ایجاب می‌نماید
  ۳. خاتمه اقدام مبتنی بر رسوم، سنت‌ها یا رویه‌هایی که در تضاد با حقوق و وظایف مصرحه در این میثاق می‌باشند
- ماده ۵: برابری

کشورهای عضو، برابری تمامی کودکان را به گونه‌ای که در قانون مقرر شده است جهت برخورداری از آزادی‌ها و حقوق خود که در این میثاق تصریح شده است را بدون توجه به جنسیت، تولد، نژاد، دین، زبان، تعلقات سیاسی یا هرگونه ملاحظه دیگر که بر حق کودک خانواده یا نماینده قانونی یا شرعی وی اثرگذار باشد، تضمین می‌نمایند

ماده ۶: حق حیات

۱. کودک از زمانی که به صورت جنین در رحم مادر است یا در صورت فوت مادر خود از حق حیات برخوردار است، سقط جنین ممنوع است مگر در صورت ضرورت ناشی از منافع مادر، جنین یا هر دوی ایشان. کودک بایستی از حق نسب، مالکیت، ارث و تکفل برخوردار باشد
۲. کشورهای عضو این میثاق بنیان‌های لازم برای بقاء و رشد کودک و حمایت از وی در مقابل خشونت، سوء استفاده، بهره‌کشی و شرایط بد زندگی و سلامتی وی را تضمین می‌نمایند

ماده ۷: هویت

۱. کودک از بدو تولد حق داشتن نام شایسته، ثبت تولد نزد مقامات ذی‌ربط، ملیت معین و شناخت والدین خویش و تمامی بستگان خود و مادر رضاعی خویش برخوردار است
۲. کشورهای عضو این میثاق مطابق قوانین داخلی خود از عناصر هویت کودک شامل نام، ملیت و نسب خانوادگی حفاظت خواهند نمود و هرگونه تلاشی را به منظور حل موضوع بی‌تابی‌های هر کودکی که در قلمرو ایشان متولد شده است یا هر یک از اتباع ایشان در خارج از قلمرو خود به عمل خواهند آورد
۳. کودک دارای نسب ناشناس یا کودکی که به طور قانونی مشابه جنین وضعیتی را اکتساب نموده است از حق قیومیت و نگهداری، لیکن بدون فرزند خواندگی، بهره‌مند است. وی از حق داشتن نام، عنوان و ملیت برخوردار است

ماده ۸: استحکام خانواده

۱. کشورهای عضو از خانواده در مقابل زمینه‌های بروز ضعف و از هم پاشیدگی، حفاظت خواهند کرد و در قالب منابع خویش، جهت تأمین مراقبت برای اعضاء خانواده و ایجاد پیوستگی و تعادل میان آنها عمل خواهند نمود
۲. هیچ کودکی نباید از والدین خود بر خلاف خواست آنان جدا شود و والدین بایستی قیومیت خویش را مگر تحت ضرورت مفرط برای منافع کودک و با مجوز حقوقی صادره طبق رویه داخلی به موجب احکام قضایی، در جایی که فرصتی برای هر دو طرف یعنی کودک و یک یا هر دوی والدین یا یکی از اعضای خانواده جهت ارائه نظرات ایشان مهیا شده است، لغو نمایند
۳. کشورهای عضو، منابع عالی‌ه کودک را در سیاست‌های اجتماعی خویش لحاظ خواهند نمود و در صورتی که جداسازی وی از والدین‌اش ضروری باشد هیچ کودکی از حفظ روابط با آنان محروم نخواهد گردید
۴. کودک مجاز باشد هیچ کودکی را به منظور اقامت در کنار والدین خویش یا هر یک از ایشان در کشور دیگر ترک کند، مشروط به اینکه مطابق پاراگراف شماره ۲ این ماده از ایشان جدا نشده باشد یا خروج وی محدودیت‌های اعمال شده به موجب رویه‌های قابل اجرا در کشور مربوطه را نقض ننماید

ماده ۹: آزادی‌های شخصی

۱. هر کودکی که قادر به شکل دادن به عقاید خود است، بایستی براساس سن و بلوغ خود از حق ابراز آزادانه آنها در کلیه اموری که به وی مربوط می‌شود، به صورت شفاهی، کتبی و یا از طریق دیگر ابزار قانونی به گونه‌ای که مغایر با شریعت و اصول اخلاقی نباشد، برخوردار باشد
  ۲. هر کودکی سزاوار احترام به زندگی شخصی خویش است. با این وجود والدین یا نماینده قانونی از حق اعمال نظارت انسانی و اسلامی بر رفتار کودک، که بایستی تحت هیچ‌گونه محدودیتی قرار گیرد به جز آنهایی که مطابق قانون اعمال شده و برای حفاظت از نظم عمومی، امنیت عمومی، اخلاق عمومی، بهداشت عمومی و یا حمایت از حقوق اساسی و آزادی‌های دیگران ضروری است، برخوردارند
- ماده ۱۰: آزادی تجمع
- هر کودکی از حق تشکیل و پیوستن به هر گونه مجامع غیر نظامی و مسالمت‌آمیز مبتنی بر مقررات قانونی و مشروع در جامعه خویش به طریقی که سازگار با سن وی باشد و رفتار، سلامتی و میراث وی را تحت تأثیر قرار ندهد، برخوردار است

ماده ۱۱: پرورش

۱. پرورش صحیح حقیقی برای کودک است که مسئولیت آن بر عهده والدین یا سرپرست قانونی به گونه‌ای که موضوعیت دارد، می‌باشد و مؤسسات کشور در قالب توانایی‌های خود به ایشان یاری خواهند رساند.
- پرورش کودک بایستی در جهت اهداف ذیل باشد:
- (الف) تکامل شخصیت، ارزش اخلاقی و مذهبی و حس شهروندی و اشتراک منافع انسانی و اسلامی کودک و القاء روحیه تفاهم، گفتگو، تساهل و دوستی میان مردم
- (ب) تشویق کودک به فراگیری مهارت‌ها و توانایی‌ها به منظور روبرو شدن با وضعیت‌های جدید و غلبه بر رسوم منفی و رشد مبتنی بر استدلال واقعی و علمی

ماده ۱۲: آموزش و فرهنگ

۱. هر کودکی حق برخورداری از آموزش ابتدایی رایگان در کنار یادگیری اصول آموزش اسلامی (همچنین عقیده و شریعت براساس موقعیت تدارک امکانات لازم جهت توسعه قابلیت‌های فکری، روحی و جسمی خویش را دارد تا وی امکان قرار گرفتن در معرض الگوهای مشترک فرهنگ انسانی را اعطاء نماید
۲. کشورهای عضو میثاق حاضر موارد ذیل را فراهم خواهند نمود:
  - (الف) آموزش ابتدایی رایگان و اجباری برای تمامی کودکان بطور برابر
  - (ب) آموزش متوسطه رایگان و اجباری بر مبنای تصاعدی به گونه‌ای که طی ۱۰ سال این امر برای تمامی کودکان فراهم شود
  - (ج) آموزش عالی در عین توجه به استعداد و علاقه هر کودک، مطابق سیستم آموزش در هر کشور
  - (د) حق هر کودک جهت انتخاب پوشش «سازگار با اعتقادات وی» در عین رعایت شریعت اسلامی، عفت و آداب عمومی
  - (ه) برخورد مؤثر با مشکل بیسوادگی، ترک تحصیل و افرادی که آموزش ابتدایی را از دست می‌دهند

و) توجه به دانش‌آموزان برجسته و نابغه در تمامی مقاطع آموزشی
ز) تولید و نشر کتب کودکان، تأسیس کتابخانه‌های کودکان و بهره‌برداری از رسانه‌های جمعی جهت تبلیغ مطالب هنری، اجتماعی و فرهنگی
مربوط به کودکان و مشوق تحصیل کودکان
3. حق کودک در آستانه بلوغ جهت برخورداری از آموزش جنسی مناسب با تفکیک میان موارد مشروع و نامشروع
4. مفاد این ماده و ماده ۱۱ بلافاصله مقدم بر آن نباید در تضاد با آزادی کودک مسلمان جهت تشریح مساعی در مؤسسات آموزشی خصوصی گردد، منوط به اینکه مقررات شریعت اسلامی توسط اینگونه مؤسسات محترم شمرده شده و آموزش ارائه شده در اینگونه مؤسسات معیارهای تعیین شده توسط دولت را مراعات نمایند.

ماده ۱۳: اوقات فعالیت و استراحت

۱. کودک طی اوقات فراغت خویش سزاوار برخورداری از فرصت استراحت، بازی و انجام فعالیت‌های مشروع متناسب با سن خود می‌باشد
2. کودک حق مشارکت در محیط‌های اجتماعی، هنری و فرهنگی را دارد
والدین یا شخصی که قانوناً مسئول کودک است، در چارچوب نظارت‌های اخلاقی، مذهبی و آموزشی از حق نظارت بر کودک در حین انجام فعالیت‌های مورد علاقه او مطابق این ماده برخوردارند.

ماده ۱۴: استاندارد زندگی اجتماعی

1. هر کودکی مستحق حضانت و نگهداری است تا وی را در برابر تلف شدن به دلیل ناتوانی جهت حفظ و نگهداری خویش، مصون بدارد
2. کشورهای عضو بر طبق قوانین ملی خود، حق هر کودکی را برای سود بردن از امنیت اجتماعی به رسمیت می‌شناسند
3. کشورهای عضو ملزم به کاهش هزینه خدمات و معافیت کودکان از عوارض و مالیات‌ها می‌باشند
4. هر کودکی سزاوار برخورداری از یک الگوی زندگی مناسب برای رشد و نمو روحی، جسمی و اجتماعی خویش می‌باشد
5. دولت‌های عضو اقدامات حمایتی اجباری برای کودک را به منظور وادار نمودن والدین یا سرپرست قانونی به موجب قانون شریعت، به منظور حمایت از کودک براساس توانایی‌های ایشان، تضمین می‌نمایند.

ماده ۱۵: بهداشت کودک

کودک سزاوار برخورداری از مراقبت جسمی و روحی است. این امر بایستی از طرق ذیل محقق شود:
1. فراهم نمودن مراقبت برای مادر از زمان شروع حاملگی و طی دوره شیردهی طبیعی توسط مادر و یا فردی دیگر در صورتی که مادر ناتوان از شیردادن به طفل باشد
2. حق کودک جهت تخفیف برخی احکام قضایی و شرعی به نفع دایه مشروع وی براساس قانون شریعت و تعویق برخی مجازات‌های صادر شده علیه وی و نیز تخفیف وظایف کاری یک زن شاغل باردار و دارای فرزند شیرخوار و کاهش ساعات کاری ایشان
3. حق کودک جهت اتخاذ تدابیر لازم جهت کاهش نرخ مرگ و میر نوزادان و کودکان
4. انجام آزمایش پزشکی اجباری توسط زوج آینده، به منظور تضمین عدم وجود و یا علل بیماری‌های ارثی یا مسری که حاکی از خطر برای کودک است
5. حق ختنه شدن برای پسر بچه‌ها
6. عدم مداخله والدین یا دیگران در تغییر رنگ، اندام، چهره یا جنسیت جنین از جهت طبیعی مگر به دلیل ضرورت‌های پزشکی
7. تأمین مراقبت‌های پزشکی پیش‌گیرانه، کنترل بیماری و سوء تغذیه و نیز فراهم نمودن مراقبت بهداشتی لازم برای کودک و مادر وی
8. حق کودک در مقابل دولت و جامعه جهت گسترش خدمات و اطلاعات پزشکی برای مادران به منظور افزایش آگاهی و کمک به ایشان در ارتقاء بهداشت کودکان خود
9. تضمین حق کودک جهت حمایت در مقابل مواد مخدر، مسکرات و دیگر مواد مضر و نیز در مقابل بیماری‌های بومی و مسری

ماده ۱۶: کودکان معلول و دارای نیازهای خاص

1. کودک معلول یا دارای نیازهای خاص، سزاوار بهره‌مندی از مراقبت ویژه که حقوق کامل وی را تضمین نموده و متناسب با وضعیت وی و موقعیت والدین‌اش یا شخص عهده‌دار مسئولیت وی و نیز قابلیت‌های موجود است، می‌باشد. این خدمات بایستی تا حد امکان به طور رایگان یا با هزینه اندک فراهم گردد
2. اهداف مراقبت از کودک معلول یا کودک دارای نیازهای خاص، تحصیل، توانبخشی و آموزش، تدارک ابرار مناسب حرکتی (خدمات طبیعی، به منظور توانمند ساختن وی جهت ادغام در جامعه است (روحی، اجتماعی، تحصیلی، حرفه‌ای و تفریحی

ماده ۱۷: حمایت از کودک

کشورهای عضو تدابیر لازم را جهت حفاظت از کودک در مقابل موارد ذیل به عمل خواهند آورد:
1. استفاده نامشروع از مواد مخدر، مسکرات و مواد مضر یا مشارکت در تولید، ترویج یا داد و ستد آنها
2. تمامی اشکال شکنجه، مجازات تحقیرآمیز یا غیرانسانی در تمامی وضعیت‌ها و حالت‌ها یا قاچاق، ربودن یا داد و ستد وی
3. تمامی اشکال سوء استفاده به ویژه سوء استفاده جنسی
4. تهاجم فرهنگی، ایدئولوژیکی، اطلاعاتی و ارتباطاتی که با شریعت اسلامی یا منافع ملی کشورهای عضو تناقض دارد
5. حفاظت از کودکان به واسطه عدم درگیر نمودن آنها در منازعات مسلحانه یا جنگ‌ها

ماده ۱۸: کار کودک

1. کودک بایستی هیچگونه کار خطرناک یا کاری که از تحصیل وی ممانعت می‌کند یا به قیمت سلامتی و رشد جسمی و روحی وی صورت می‌گیرد، انجام دهد
2. مقررات داخلی هر کشور بایستی حداقل سن کار و نیز ساعات و شرایط کار را تثبیت نماید. افرادی که اینگونه قوانین را نقض می‌کنند، بایستی مجازات شوند

ماده ۱۹: عدالت

1. هیچ کودکی بایستی از آزادی خود محروم نشود، مگر مطابق قانون و برای یک مدت معین و معقول
2. با کودک محروم از آزادی بایستی به گونه‌ای منطبق با شأن، احترام به حقوق بشر و آزادی‌های اساسی رفتار شود. نیازهای اشخاص در سنین وی بایستی مراعات شود
3. کشورهای عضو این میثاق موارد ذیل را رعایت خواهند نمود
الف) کودک محروم از آزادی بایستی به واسطه نگهداری در مکان‌های ویژه کودکان بزهکار، از بزرگسالان جدا شود
ب) کودک بایستی مستقیماً و بلافاصله به مجرد دستگیری یا احضار، از اتهامات وارده علیه خود اطلاع یابد و از والدین، قیم یا وکیل وی دعوت بعمل آید تا وی را همراهی نمایند
ج) در صورت نیاز کمک‌های حقوقی و بشری دوستانه شامل دسترسی به یک وکیل و در صورت لزوم یک مترجم برای کودک فراهم شود
د) رسیدگی سریع به دعوی توسط یک دادگاه ویژه اطفال و نوجوانان با امکان تجدید نظر در رأی صادره توسط یک دادگاه بالاتر در زمانی که

كودك محكوم شود

ه) هيچ كودكي نياستي ملزم به اعتراف به گناه به ادای شهادت گردد
و) مجازات بایستی به عنوان وسیله اصلاح و مراقبت به منظور احیاء كودك و ادغام مجدد وي در جامعه مدنظر قرار گیرد
ز) بایستی حداقل سنی که پایین‌تر از آن نتوان كودك را محاکمه نمود، تعیین شود
ح) احترام به حریم خصوصی كودك طی تمامی مراحل دادخواهی بایستی تضمین شود

ماده ۲۰: مسئولیت والدین و حفاظت در مقابل رویه‌های مضر

۱. والدین یا شخصی که قانوناً مسئول است متعهداند که آموزش و پرورش‌ی شایسته برای كودك فراهم نمایند
۲. والدین یا شخصی که قانوناً مسئول است و کشورهای عضو این میثاق برطبق قوانین و بدون پیش داوری نسبت به شریعت اسلامی، از كودك در مقابل رویه‌ها و رسومی که از جهت اجتماعی یا فرهنگی مضر هستند یا برای سلامتی وي زیانبار می‌باشند و رویه‌هایی که آثار منفی روی رفاه، شأن و رشد وي دارند و نیز آنهایی که منجر به تبعیض میان كودكان بر مبنای جنسیت یا دیگر زمینه‌ها می‌شوند، حفاظت خواهند نمود

ماده ۲۱: كودكان پناهنده

کشورهای عضو این میثاق تا حد امکان بهره‌مندی كودكان پناهنده یا آنهایی که به طور قانونی مشابه چنین وضعیتی را اکتساب نموده‌اند. از حقوق مقرر شده برای ایشان در این میثاق مطابق قوانین داخلی خود، تضمین خواهند نمود

ماده ۲۲: امضاء، تصویب و یا الحاق به میثاق

۱. میثاق حاضر برای امضاء تمامی کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی مفتوح خواهد بود
۲. میثاق حاضر جهت تصویب و یا الحاق کلیه کشورهای عضو مفتوح خواهد بود
۳. اسناد تصویب نزد دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی سپرده خواهند شد

ماده ۲۳: لازم الاجرا شدن میثاق

۱. میثاق حاضر سی‌روز پس از سپرده شدن بیستمین سند تصویب به دبیرکل سازمان کنفرانس اسلامی، قابل اجرا خواهند بود
۲. تاریخ لازم الاجرا شدن میثاق برای هر کشوری که به میثاق می‌پیوندد، سی‌روز پس از تاریخ به ودیعه گذاشتن سند الحاق چنین کشوری خواهد بود

ماده ۲۴: سازوکار اجرای میثاق

۱. کشورهای عضو میثاق حاضر توافق می‌کنند که يك کمیته اسلامی حقوق كودك را تأسیس نمایند. این کمیته مرکب از نمایندگان تمامی کشورهای عضو میثاق حاضر خواهد بود و هر دو سال یکبار که شروع آن از تاریخ لازم الاجرا شدن این میثاق می‌باشد به منظور ارزیابی پیشرفت‌های حاصل شده در زمینه اجرای میثاق در مقر سازمان کنفرانس اسلامی تشکیل جلسه خواهد داد
۲. نحوه برگزاری نشست که بایستی حد نصاب دو سوم کشورهای عضو میثاق حاضر را بدست آورد، تابع آئین نشست اجلاس‌های سازمان کنفرانس اسلامی می‌باشد

ماده ۲۵: حق شرط، خروج و اصلاحیه

۱. کشورهای عضو از حق ارائه شرط در خصوص برخی از بخش‌های این میثاق یا پس گرفتن حق شرط خود بعد از مطلع نمودن دبیرکل برخوردارند.
۲. خروج از میثاق در سی‌امین روز پس از دریافت اعلان هر کشور عضو از حق خروج از این میثاق در زمانی که بخواهد، برخوردار است مربوطه از سوی دبیرکل، قابل اجرا خواهد بود
۳. هر کشور عضو می‌تواند درخواستی را در خصوص اصلاح این میثاق از طریق يك اعلان کتبی ارائه نماید، این اصلاحیه تنها در صورت تصویب دو سوم کشورهای عضو سازمان کنفرانس اسلامی لازم الاجرا خواهد گردید

ماده ۲۶: زبان‌های رسمی

میثاق حاضر به زبان‌های عربی، انگلیسی و فرانسوی که همگی از اعتبار یکسان برخوردارند، نوشته شده است.

ترجمه و تنظیم: محمد زارعیان

کارشناس اداره حقوق بشر و زنان وزارت خارجه ایران

مهرماه ۱۳۸۴